

שר המשפטים

ירושלים
כ"ט תמוז תשע"א
31 יולי 2011

מס' מכתב: 2011-0002-6596
פנימי: א-ד

לכבוד
ח"כ דוד רותם
יו"ר ועדת החוקה של הכנסת, חוק ומשפט
כנסת ישראל

שלום רב, (כ"ר)

- הנדון: 1. תקנות החברות (הוראות לעניין מינוי עובד של חברה לתועלת הציבור שהיא מוסד להשכלה גבוהה לדירקטוריון החברה), התשע"א-2011
2. תקנות העמותות (הוראות לעניין מינוי עובד של עמותה שהיא מוסד להשכלה גבוהה לוועד העמותה), התשע"א-2011

1. הנני מעביר בזאת שני קבצי התקנות שבנדון (הרצ"ב) לאישורה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.
2. התקנות המוצעות הינן מכוח סעיף 345(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות) ומכח סעיף 65 לחוק העמותות, התש"ם – 1980 (להלן – חוק העמותות) בהתאמה.
3. התקנות מבקשות לאפשר כהונתם של עובדים או נותני שירותים שהינם אנשי סגל אקדמי בדירקטוריון חברה לתועלת הציבור שהיא מוסד להשכלה גבוהה. זאת, בהתאם לסמכותו של שר המשפטים, לפי סעיף 345, לקבוע הוראות לעניין סוגי חברות שבהן ניתן יהיה למנות עובד או מי שנותן שירותים לחברה כדירקטור, וזאת במגבלות שנקבעו בסעיף. בהתאם לסעיף 366 לחוק החברות, הפעלת סמכותו זו של שר המשפטים טעונה אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט. באופן דומה ומאחר ואין מקום לדעתנו להבחנה בעניין זה גם למול מוסדות להשכלה גבוהה שהן עמותות, מוצע לקבוע הסדר דומה מכוח סעיף 65 לחוק העמותות, המאפשר לשר המשפטים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע ביחס לסוגי עמותות כי הוראה מהוראות חוק העמותות לא תחול עליהם או שתחול בשינויים שיקבע.

שר המשפטים

4. הרציונל בבסיס התקנות המוצעות הוא אופייה המיוחד של מערכת ההשכלה הגבוהה, אשר חירות הפעילות האקדמית מהווה יסוד עיקרי בה; מוסד להשכלה גבוהה מבקש לפעול באופן המבטיח ככל האפשר את הניהול האוטונומי של הפעילות האקדמית, בהתאם לשיקול הדעת האקדמי, להגשמת מטרותיו למחקר ולהוראה, ושלא בכפיפות לשיקולים אחרים. אפיון ייחודי זה בא לידי ביטוי גם במבנה התאגידי, השואף להבטיח עצמאות ניהול אקדמי, שלא בכפיפות לשיקולים שאינם אקדמיים, בין היתר, על ידי שילובם של מי שהם בעלי ידע וכישורים מתאימים, מתוך תחום הפעילות האקדמית של המוסד. בתהליך קבלת ההחלטות בענייניה. כך, מוסד להשכלה גבוהה איננו חברה או עמותה רגילים; לסגל האקדמי ולהשתתפותו בניהול עצמו תפקיד משמעותי ביצירת המוסד האקדמי ובקביעת אופיו. לכן, מוצע לאפשר ייצוג של אנשי האקדמיה הבכירים במוסד במסגרת הגוף המנהל של המוסד, באופן שיבטיח איזון ראוי בין הפן המנהלי לפן האקדמי במוסד, המשולבים זה בזה באופן אינהרנטי.

5. בתקנות המוצעות נקבע כי שיעור אנשי הסגל המכהנים בדירקטוריון חברה לתועלת הציבור או בוועד של עמותה שהיא מוסד להשכלה גבוהה לא יעלה על 20%, אף שניתן יהיה למנות את הנשיא והמשנה לנשיא לעניינים אקדמיים כחברי הדירקטוריון או הוועד ובלבד שאז שיעור חברי הסגל בדירקטוריון או בוועד לא יעלה על 25%, שהוא המקסימום שנקבע בחוק החברות לעניין זה. כן נקבע כי מי שמונו לכהן בדירקטוריון או בוועד כאמור לא יעסקו בענייני תנאי העסקתם של עובדים, למעט הנשיא וסגן הנשיא לעניינים אקדמיים שיוכלו לעסוק בענייני תנאי העסקה של עובדים למעט בתנאי העסקתם שלהם.

6. בנוסף, קובעות התקנות המוצעות מנגנון לאישור שינויים בתנאי העסקתם כאנשי סגל של מי שמכהנים בדירקטוריון או בוועד מכוח התקנות, כדי להבטיח עין נוספת בלתי תלויה של ועדת הביקורת לגבי שינויים בתנאי העסקה כאמור, הנקבעים בעודם מכהנים כחברי וועד או דירקטוריון. זאת, אלא אם כן השינויים אושרו בידי גורם חיצוני המוסמך על פי דין, כמו בעניין מוסדות מתוקצבים. עם זאת, לעניין חברות לתועלת הציבור, נקבע כי שינויים בתנאי העסקתם לא יצטרך להיעשות באישור בית משפט, כפי שנקבע בסעיף 345 לחוק החברות לעניין חברות לתועלת הציבור ביחס לעסקה עם דירקטור.

שר המשפטים

7. כן נקבע בתקנות המוצעות כי איש סגל המכהן בדירקטוריון או בוועד בהתאם לתקנות לא יקבל גמול עבור כהונתו כאמור למעט שכרו המשולם לו כעובד המוסד.

8. נציין כי לגבי התקנות העוסקות במוסדות להשכלה גבוהה שהן חברות לתועלת הציבור - יש חשיבות מיוחדת בקידומן של התקנות בהקדם האפשרי, ובקביעת תחילתן, באופן רטרואקטיבי, ליום י"ט בסיוון תשע"א (21 ביוני 2011), היות שתקופת הוראת המעבר לתיקון 6 לחוק החברות להוראת סעיף 345 לחוק החברות המאפשרת כהונה של עובדים או נותני שירותים בדירקטוריון חברה לתועלת הציבור על אף הוראות סעיף 345 לחוק החברות, אם נקבעה לעניין זה הוראה בתקנון החברה עובר לתחילת התיקון, מסתיימת ביום זה. היות שהתקנות, בעיקרן, מיטיבות עם המוסדות להשכלה גבוהה ומאפשרות המשך פעילותן במתווה דומה לזה בו הן פעלו במסגרת תקופת המעבר, נראה כי אין מניעה לאשר תחילה רטרואקטיבית כאמור.

9. יצוין כי התקנות שבנדון גובשו על ידינו הגורמים המקצועיים במשרדנו בשיתוף עם המועצה להשכלה גבוהה, התומכת בהתקנתן (עמדת המל"ג לעניין זה רצ"ב). כמו כן, ראש רשות ניירות ערך אישר התייעצות עמו בכל הנוגע לסעיף 284 לחוק החברות (מצ"ב).

10. לבסוף יצוין כי התקנת התקנות נתבקשה על ידי המוסדות להשכלה גבוהה. המוסדות שולבו גם בתהליך גיבושן של התקנות המוצעות, טיוטת התקנות הועברה להתייחסותם, והערותיהם נבחנו ובמידת הצורך הוטמעו בנוסח התקנות המוצעות.

11. נודה על אישור התקנות הרצ"ב על ידי ועדת החוקה בהקדם האפשרי נוכח סיום תקופת המעבר לתחילתו של סעיף 345 לחוק החברות כאמור לעיל.

בברכה,
יעקב נאמן

תקנות החברות (הוראות לעניין מינוי עובד של חברה לתועלת הציבור שהיא מוסד להשכלה גבוהה לדירקטוריון החברה), התשע"א-2011

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 284, 345, ו-366 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999¹ (להלן – החוק), בהתייעצות עם רשות ניירות ערך ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרה 1. בתקנות אלה -

"מוסד להשכלה גבוהה" או "מוסד" – חברה לתועלת הציבור שהיא אחד מאלה:

(1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח – 1958² (להן – חוק המועצה להשכלה גבוהה);

(2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

מינוי עובד לדירקטוריון 2.

(א) ניתן למנות חבר סגל אקדמי המקבל שכר ממוסד להשכלה גבוהה (להלן – חבר סגל) לדירקטוריון של המוסד, ובלבד ששיעורם של חברי הסגל המכהנים בדירקטוריון לא יעלה על 20% מכלל הדירקטורים; ואולם, לא ימונה לדירקטוריון חבר סגל אם הוא נושא גם בתפקיד ניהולי במוסד, לרבות דיקן, וכן לא ימונה חבר סגל המכהן בוועד, בארגון יציג או בנציגות של עובדי המוסד.

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189; התשס"ז, עמ' 332.
² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), ניתן למנות את נשיא המוסד ואת המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים (להלן- הנשיא והמשנה לנשיא) או מי שמכהן בתפקיד מקביל לאלה אף אם תוארו שונה, לדירקטוריון של המוסד, וזאת בנוסף לחברי הסגל שהתמנו לפי תקנת משנה (א), ובלבד ששיעורם של כלל חברי הדירקטוריון שמונו לפי תקנת משנה (א) ולפי תקנת משנה זו, לא יעלה על 25% מכלל הדירקטורים.

3. איסור טיפול (א) מי שנתמנה לכהן בדירקטוריון של מוסד להשכלה גבוהה כאמור בתקנה 2, לא יטפל במסגרת תפקידו כדירקטור בעניינים הנוגעים לתנאי העסקתם של עובדים במוסד, לרבות שכרם, במישרין או בעקיפין, ולא ישתתף בדיונים כאמור, למעט בדיונים הנוגעים לדוחות הכספיים של המוסד; ואולם, הנשיא והמשנה לנשיא יהיו רשאים להשתתף בדיוני הדירקטוריון לעניין תנאי העסקתם של עובדים במוסד, ולטפל בעניינים כאמור, למעט בעניינים הנוגעים, במישרין או בעקיפין, לתנאי ההעסקה שלהם; הכל מבלי לגרוע מהוראות כל דין, ובכלל זה, מהאיסור על הימצאות במצב של ניגוד עניינים.
- (ב) אין באמור בתקנת משנה (א) כדי למנוע מהדירקטוריון להזמין את חברי הסגל, לרבות הנשיא והמשנה לנשיא, להביע עמדה בפניו בנושאים שבתחום אחריותם, ובלבד שהדיון וההצבעה בנושא יתקיימו ללא נוכחותם.
4. אישור תנאי העסקה שינויים בתנאי העסקתו, במישרין או בעקיפין, של חבר הסגל, לרבות הנשיא או המשנה לנשיא, במהלך כהונתו כדירקטור, יהיו טעונים גם אישור של ועדת הביקורת במוסד, אלא אם כן השכר נקבע או אושר על ידי גורם תיצוני למוסד המוסמך על פי דין; הוראות הפרק החמישי בחלק השישי לחוק, כפי שהוחלו בסעיף 345ב לחוק, לא יחולו על אישור שינויי שכר כאמור.
5. איסור גמול נוסף חבר הסגל, לרבות הנשיא או המשנה לנשיא, לא יהיה זכאי לגמול בשל השתתפות בישיבות הדירקטוריון, מעבר לשכרו כחבר סגל.
6. תחילה תחילתן של תקנות אלה – לגבי חברה לתועלת הציבור שבתקנונה היו קבועות ערב יום י"ט בסיוון התשע"א (21 ביוני 2011) הוראות לענין דירקטור שהוא עובד או נותן שירותים בשכר – ביום האמור.

יעקב נאמן
שר המשפטים

התשע"א _____
(2011 _____)

2011-0002-6594 (חמ 3-3815)

תקנות העמותות (הוראות לעניין מינוי עובד של עמותה שהיא מוסד להשכלה גבוהה
לוועד העמותה), התשע"א-2011

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 34א, 65 ו-66 לחוק העמותות, התש"ם-1980 (להלן – החוק)¹ ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרה 1. בתקנות אלה:

”מוסד להשכלה גבוהה” או ”מוסד” – עמותה שהיא אחד מאלה:

- (1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי”ח – 1958² (להן – חוק המועצה להשכלה גבוהה);
- (2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- (3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

מינוי עובד
לוועד 2.

(א) ניתן למנות חבר סגל אקדמי המקבל שכר ממוסד להשכלה גבוהה (להלן – חבר סגל) לוועד של המוסד, ובלבד ששיעורם של חברי הסגל המכהנים בוועד לא יעלה על 20% מכלל חברי הוועד; ואולם, לא ימונה לוועד חבר סגל אם הוא נושא גם בתפקיד ניהולי במוסד, לרבות דיקן, וכן לא ימונה חבר סגל המכהן בוועד, בארגון יציג או בנציגות של עובדי המוסד.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), ניתן למנות את נשיא המוסד ואת המשנה לנשיא לעניינים אקדמיים (להלן – הנשיא והמשנה לנשיא) או מי שמכהן בתפקיד מקביל לאלה אף אם תוארו שונה, לוועד של המוסד, וזאת בנוסף לחברי הסגל שהתמנו לפי תקנת משנה (א), ובלבד ששיעורם של כלל חברי הוועד שמונו לפי תקנת משנה (א) ולפי תקנת משנה זו, לא יעלה על 25% מכלל חברי הוועד.

(ג) מי שמונה לפי תקנת משנה (א) או (ב) לא יכהן כיושב ראש הוועד.

¹ ייפ התשס”ד, עמ’ 1870
² ס”ח התשי”ח, עמ’ 191

איסור טיפול

3.

(א) מי שנתמנה לכהן בוועד של מוסד להשכלה גבוהה כאמור בתקנה 2, לא יטפל במסגרת תפקידו כדירקטור בעניינים הנוגעים לתנאי העסקתם של עובדים במוסד, לרבות שכרם, במישרין או בעקיפין, ולא ישתתף בדיונים כאמור, למעט בדיונים הנוגעים לדוחות הכספיים של המוסד; ואולם, הנשיא והמשנה לנשיא יהיו רשאים להשתתף בדיוני הדירקטוריון לעניין תנאי העסקתם של עובדים במוסד, ולטפל בעניינים כאמור, למעט בעניינים הנוגעים, במישרין או בעקיפין, לתנאי ההעסקה שלהם; הכל מבלי לגרוע מהוראות כל דין, ובכלל זה, מהאיסור על הימצאות במצב של ניגוד עניינים.

(ב) אין באמור בתקנת משנה (א) כדי למנוע מהוועד להזמין את חברי הסגל, לרבות הנשיא והמשנה לנשיא, להביע עמדה בפניו בנושאים שבתחום אחריותם, ובלבד שהדיון וההצבעה בנושא יתקיימו ללא נוכחותם.

אישור תנאי העסקה

4.

שינויים בתנאי העסקתו, במישרין או בעקיפין, של חבר הסגל, לרבות הנשיא או המשנה לנשיא, במהלך כהונתו כחבר הוועד, יהיו טעונים גם אישור של ועדת הביקורת או הגוף המבקר במוסד, אלא אם כן השכר נקבע או אושר על ידי גורם חיצוני למוסד המוסמך על פי דין.

איסור גמול נוסף

5.

חבר הסגל, לרבות הנשיא או המשנה לנשיא, לא יהיה זכאי לגמול בשל השתתפות בישיבות הוועד, מעבר לשכרו כחבר סגל.

יעקב נאמן
שר המשפטים

התשע"א _____
(2011 _____)

(חמ 3-3815)

משרד המשפטים - ישראלי
דואר נכנס
18-07-2011
מס' 310924

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

CHAIRMAN

יושב ראש

ח' בתמוז התשע"א
10 ביולי 2011

ע/109-1; ע/11

לכבוד
פרופ' יעקב נאמן
שר המשפטים

אדוני שר המשפטים,

הנדון: תקנות החברות (הוראות לעניין מינוי חבר סגל אקדמי בחברה לתועלת הציבור שהיא מוסד להשכלה גבוהה לדירקטוריון החברה), התשע"א - 2011

הריני מאשר כי קוימה עימי התייעצות בקשר לתקנות שבנידון בהתאם לסעיף 284 לחוק החברות התשנ"ט-1999.

בכבוד רב,

פרופ' שמואל האוזר